

Sygn. akt **II AKa 167/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Janusz Jaromin
Sędziowie:	SA Piotr Brodniak (spr.) SA Stanisław Kucharczyk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Karolina Pajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Szczecinie Kingi Michałowskiej - Powalskiej

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2018 r. sprawy

M. W.

oskarżonego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 244 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 4 czerwca 2018 r., sygn. akt III K 250/17

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych z VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym.

Stanisław Kucharczyk Janusz Jaromin Piotr Brodniak

Sygn. akt II AKa 167/18

UZASADNIENIE

M. W. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 3 lutego 2017 roku w S. w mieszkaniu przy ul. (...), działając z bezpośrednim zamiarem pozbawienia życia K. Z., będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 07.11.2014 roku sygn. V K 873/14 za czyn z art. 207 § 1 kk w zb. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 217 § 1 kk w zb. z art. 191 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw.

z art. 64 § 1 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności, a w konsekwencji na karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, po odbyciu co najmniej roku pozbawienia wolności, przed upływem pięciu lat od zakończenia odbywania kary, którą to odbywał w okresie od 18.07.2014 roku do 13.01.2017 roku, zadał ww. pokrzywdzonemu, przy użyciu noża oraz fragmentu rozbitej butelki liczne ciosy w okolicę twarzy i karku, skutkujące powstaniem między innymi urazu w postaci złamania nosa z przemieszczeniem struktur kostnych, rany okolic wyrostka sutkowatego, rany szarpanej małżowiny ucha prawego oraz rany gałki ocznej prawej penetrującej do przestrzeni podskroniowej, co spowodowało nieodwracalne uszkodzenie gałki ocznej prawej, a więc ciężki uszczerbek na zdrowiu pokrzywdzonego tj. trwałe kalectwo, pozbawiając go wzroku na oko prawe, które to obrażenia stworzyły bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia pokrzywdzonego, lecz zamierzonego celu nie osiągnął
z uwagi na udzieloną pokrzywdzonemu pomoc medyczną,

tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. art. 64 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,

II. w okresie od 13 stycznia 2017 roku do dnia 3 lutego 2017 roku w S. nie stosował się do orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum

w Szczecinie z dnia 07.11.2014 r. sygn. akt V K 873/14 nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną B. W. oraz zakazu kontaktowania się z ww. i zakazu zbliżania się do niej na odległość nie mniejszą niż 50 metrów obowiązującego przez 10 lat od dnia 15 listopada 2014 roku,

tj. o czyn z art. 244 kk.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 4 czerwca 2018 r., wydanym w sprawie III K 250/17 M. W. uznał za winnego popełnienia zarzuconych mu przestępstw i za przestępstwo opisane w punkcie I, na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk w zw. z art. 11 § 3 kk, wymierzył mu karę 15 lat pozbawienia wolności, zaś za przestępstwo opisane w punkcie II, na podstawie art. 244 kk, wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 § 1 kk i art. 86 § 1 kk, Sąd Okręgowy połączył wymierzone M. W. jednostkowe kary pozbawienia wolności

i orzekł wobec niego karę łączną 15 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 63 § 1 kk, na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności, Sąd Okręgowy zaliczył oskarżonemu okres jego faktycznego pozbawienia wolności od dnia 4 maja 2017 r., godzina 22.30 w całości.

Nadto, Sąd Okręgowy rozstrzygnął o dowodach rzeczowych, wynagrodzeniu z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz o kosztach sądowych.

Apelację od wyroku wywiódł obrońca M. W. i zarzucił mu:

1. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 kpk poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów a w szczególności zeznań pokrzywdzonego K. Z. i nadanie tym zeznaniom waloru wiarygodności, podczas gdy zeznania tego świadka powinny być ocenione ze szczególną ostrożnością z uwagi na to, że pokrzywdzony mógł żywić do oskarżonego urazę i przedstawiać przebieg zdarzenia w sposób obciążający oskarżonego, ponadto w chwili zdarzenia znajdował się w stanie upojenia alkoholowego, co mogło zaburzyć prawidłowość postrzegania rzeczywistości oraz pamięć pokrzywdzonego;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na uznaniu, że oskarżony w chwili zdarzenia swym zamiarem obejmował skutek w postaci śmierci K. Z., podczas gdy oskarżony nie przyznał się

do popełnienia zarzuconych mu czynów, w szczególności do usiłowania zabójstwa a z pozostałego materiału powodowego nie sposób wywieść, że oskarżony działał z zamiarem dokonania zabójstwa pokrzywdzonego.

Formułując te zarzuty, obrońca M. W. wniósł o:

1. uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzuconego w pkt I przestępstwa albo ewentualnie wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynu opisanego w pkt I wyroku oraz z podstawy prawnej skazania art. 148 § 1 kk, oraz wymierzenie oskarżonemu kary łagodniejszej przy uwzględnieniu braku zamiaru dokonania zbrodni zabójstwa,
2. rozwiązanie węzła kary łącznej w przypadku uniewinnienia za czyn z pkt I albo zmianę kary łącznej na karę łagodniejszą z zastosowaniem zasady absorpcji przy uwzględnieniu apelacji w zakresie kwalifikacji prawnej oraz wymiaru kary za czyn opisany w pkt I wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna.

Dokonując takiej oceny skargi, w pierwszej kolejności należy poczynić uwagę natury porządkowej. Otóż, z tak zwanego petitum apelacji wynika, że jej przedmiotem jest całość rozstrzygnięcia wyrażonego w zaskarżonym wyroku. Tymczasem treść zarzutów sformułowanych w skardze, jak również przedstawione w niej uzasadnienie wskazują, że dotyczą one wyłącznie tej części orzeczenia, która zwiera rozstrzygnięcia związane z czynem dokonanym przez oskarżonego z pokrzywdzeniem K. Z. (czyn opisany w punkcie I części wstępnej zaskarżonego wyroku). Taki a nie inny zakres faktycznego zaskarżenia wyroku, determinował więc zakres zaprezentowanych poniżej rozważań.

Przystępując do owych rozważań, na wstępie wypada zwrócić uwagę na specyfikę osobowego materiału dowodowego, którym to dysponował Sąd Okręgowy, a który to dotyczy czynu opisanego w punkcie I części wstępnej zaskarżonego wyroku. Otóż w sytuacji gdy M. W. oraz jego matka B. W. odmówili składania wyjaśnień i zeznań, jedynym dowodem osobowym bezpośrednio wskazującym na sprawstwo i winę oskarżonego w zakresie wspomnianego czynu stały się zeznania pokrzywdzonego K. Z. (k.153-154, k.163, k.243, k.387). Trzeba jednocześnie przypomnieć, że Sąd Okręgowy przyznał tym zeznaniom walor wiarygodności, zaś autor apelacji sugeruje, iż taka ocena tego dowodu jest obarczona błędem. Natomiast chcąc przekonać o rzekomej słuszności tej sugestii, obrońca oskarżonego zwraca uwagę, że w chwili zdarzenia pokrzywdzony znajdował się „(...) pod silny wpływem alkoholu, co mogło spowodować zaburzenie postrzegania rzeczywistości oraz zaburzenia pamięci (doświadczenie życiowe oraz wskazania wiedzy wskazują, że osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu bardzo często miewają takie zaburzenia).” (strona 3 apelacji). Nadto apelujący podnosi, że „(...)

z całokształtu okoliczności w jakich pokrzywdzony i oskarżony mieli ze sobą styczność oraz z uwagi na doznane przez pokrzywdzonego obrażenia, (...) nie sposób wykluczyć, że pokrzywdzony mógł relacjonować zdarzenie w sposób obciążający oskarżonego, zeznając o niczym niesprowokowanym i niepohamowanym ataku agresji ze strony oskarżonego, mijając się przy tym z prawdą.” (strona 3 apelacji).

Te przytoczone a sformułowane przez apelującego twierdzenia, w istocie rzeczy

są jedynie przypuszczeniami, a taki ich charakter powoduje, że nawet trudno określić je mianem argumentów, wskazujących, na rzekomo błędnie dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę zeznań K. Z.. To, że wymieniony znajdował się w czasie zdarzenia pod wpływem alkoholu jest bowiem oczywiste. Oczywiste jest również i to, że stan nietrzeźwości, częstokroć zaburza zdolności percepcyjne człowieka, między innymi, w zakresie postrzegania, czy też odtwarzania konkretnych okoliczności. Nie oznacza to jednak, że tak dzieje się w każdym przypadku, co zresztą pośrednio przyznaje sam skarżący, skoro stwierdza, że spożyty alkohol „(...) bardzo często (...)”, a więc innymi słowy, nie zawsze, wpływa na wspomniane zdolności percepcyjne. O tym zaś, że w przypadku pokrzywdzonego nie były one zaburzone, a przynajmniej nie w takim stopniu jaki sugeruje skarżący, przekonują zeznania K. Z.. Te przecież, jak trafnie zauważył to Sąd pierwszej instancji,

są logiczne i konsekwentne, a przy tym jednoznaczne w swojej wymowie. Zaakcentować również należy, że w zeznaniach tych nie sposób doszukać się

takich fragmentów, które wskazywałyby na to, że celem pokrzywdzonego było bezpodstawne obciążanie oskarżonego. Przeciwnie, omawiane zeznania posiadają nad wyraz wyważony charakter, a przekonując o tym, wypada choćby zauważyć, że ich autor stwierdził, iż po tym, gdy został ugodzony nożem przez oskarżonego, ten jeszcze kilkakrotnie uderzył go w okolice twarzy, aczkolwiek z uwagi na wynaczynającą się krew, nie potrafił wskazać, czy M. W. uczynił to jakimś narzędziem. Dla wyczerpania tematyki związanej z charakterystyką zeznań K. Z. należy jeszcze podkreślić, że korespondują one z zeznaniami A. Ł. (k.212, k.472verte-473), P. K. (k.38-39, k.472-472verte), D. H. (k.41-42, k.459-459verte), T. W. (k.46-47, k.473-473verte), M. K. (k.44, k.459verte) i A. W. (k.246-247, k.478verte-479). Co prawda wymienione dowody nie są dowodami o charakterze bezpośrednim, niemniej jednak nie zmienia to faktu, że ich treść utwierdza w przekonaniu, że zeznania pokrzywdzonego są wiarygodne. O trafności tej konkluzji przekonują także wnioski sformułowane w opinii genetycznej (k.309-323), a konkretnie te z nich, które wskazują, że na odzieży oskarżonego, którą ten miał na sobie w chwili zdarzenia, znajdowały się ślady krwi oraz materiał biologiczny K. Z..

W podsumowaniu zaprezentowanych rozważań stwierdzić więc należy, że dokonana przez Sąd Okręgowy ocena zgromadzonego materiału dowodowego, w tym przede wszystkim zeznań pokrzywdzonego, odpowiada tym wszystkim wskazaniom, o których mowa w art. 7 pkp. Taki a nie inny charakter tej oceny w konsekwencji powoduje, że wbrew sugestiom skarżącego, jest ona bezbłędna. Poprawne są również poczynione przez Sąd orzekający ustalenia faktyczne i to zarówno te składające się na stronę przedmiotową, jak i podmiotową przestępstwa opisanego w punkcie I części wstępnej kwestionowanego orzeczenia. Nawiązując zaś do tych drugich, wypada przypomnieć, że na stronie 11-12 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd Okręgowy przytoczył okoliczności, które prowadzą do oczywistego w swej wymowie wniosku, iż M. W. działał z bezpośrednim zamiarem pozbawienia życia K. Z.. Co więcej, Sąd meriti dokonał wszechstronnej i wyczerpującej analizy wspomnianych okoliczności, a to w konsekwencji powoduje, że zbędnym jest ponowne ich przytaczanie. Natomiast odnosząc się do uwag, które w tym zakresie formułuje autor apelacji, stwierdzić należy, że brzmią one niezrozumiale. Skarżący wskazuje bowiem, że stan nietrzeźwości oskarżonego i pokrzywdzonego mógł mieć „(...) wpływ na motorykę działań uczestników zdarzenia.” Tymczasem to nie pokrzywdzony, lecz M. W. był w tym zdarzeniu stroną atakującą. Co więcej, w trakcie owego zdarzenia, K. Z. był całkowicie bierny. W tej sytuacji, a także z uwagi na lakoniczny charakter cytowanego wyżej twierdzenia skarżącego, nie sposób się więc zorientować, jaki, według wymienionego, wpływ na ustalenie zamiaru oskarżonego oraz jego formy, miałyby mieć motoryka działania i to nie „uczestników zdarzenia”, lecz wyłącznie M. W.. Natomiast na kanwie stwierdzonych u M. W. cech osobowościowych, apelujący wskazuje, że Sąd meriti, określając zamiar z jakim działał oskarżony, powinien je uwzględnić. Czyniąc tę uwagę, skarżący przyznaje jednocześnie, że w chwili czynu oskarżony nie miał zniesionej ani ograniczonej w stopniu znacznym zdolności rozpoznania jego znaczenia i możliwości pokierowania swoim postępowaniem. W tej sytuacji, retorycznie więc brzmi, wywołane sugestią apelującego pytanie, w jaki sposób, czy też ewentualnie w jakim stopniu, Sąd Okręgowy, przy ustalaniu zamiaru z jakim działał oskarżony, powinien uwzględnić jego cechy osobowościowe.

Instancyjna kontrola zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że bezbłędna jest także ocena prawna przestępstwa, którego M. W. dokonał z pokrzywdzeniem K. Z.. Kontrowersji nie wywołuje również wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonego za ten czyn, a w konsekwencji i wymiar kary łącznej. Wyrażając ten pogląd należy bowiem zaakcentować, że popełniając wspomniane przestępstwo, M. W. działał z bezpośrednim zamiarem pozbawienia życia K. Z.. Podkreślić też trzeba, że jakkolwiek oskarżony ostatecznie nie zrealizował tego celu, niemniej jednak, chcąc go osiągnąć, spowodował u pokrzywdzonego trwałe kalectwo. Nie można również tracić z pola widzenia i tego, że przestępstwa, o którym mowa oskarżony dokonał w warunkach określonych w art. 64 § 2 kk i to zaledwie po upływie 3 tygodni po odbyciu kary

pozbawienia wolności orzeczonej za inne przestępstwo. W tej sytuacji jest więc oczywistym, że kara 15 lat pozbawienia wolności wymierzona oskarżonemu za omawiany czyn, a także druga z kar jednostkowych oraz kara łączna, absolutnie nie rażą niewspółmierną surowością.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wynagrodzenia z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym zapadło na podstawie § 2, § 4 ust. 1 i 3 oraz § 17 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714).

Z uwagi na długoterminowy charakter kary pozbawienia wolności wymierzonej M. W., Sąd Apelacyjny zwolnił go od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym. Orzeczenie w tej materii zapadło na podstawie art. 624 § 1 kpk oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zmianami.).

Piotr Brodniak Janusz Jaromin Stanisław Kucharczyk